



Конгрес  
Українських  
Націоналістів

# НАЦІЯ І ДЕРЖАВА

e-mail: nacija@ukr.net

www.cun.org.ua

25 жовтня 2012 року № 43 (466)

## 20 РОКІВ З ВІРОЮ В УКРАЇНУ



22 жовтня 2012 року в Київському національному академічному театрі оперети відбулася Урочиста Академія, приурочена до 20-річчя створення політичної партії Конгресу Українських Націоналістів.

Урочиста Академія стала для її учасників справжнім українським святом. А для засновників Конгресу Українських Націоналістів, для тих, хто протягом десяти років працював пліч-о-пліч із Славою Стецько, воно було ще й ностальгійним дійством. Адже вони згадували, може, найкращі часи свого життя, позначені чистими помислами, чесними і романтичними пориваннями, чином високих ідеалів, коли Україна – справді була понад усе, а меркантильність, кар'єризм і захланність трактувалися як речі дріб'язкові та ганебні і тому неймовірні та неможливі в українській політиці. "Поруч із Славою Стецько ми всі ставали кращими, моральнішими", – задумливо сказав літній ветеран КУНу, розглядаючи світліни на стендах фотовиставки "Історія Конгресу", що функціонувала у фойє театру. Тут люди знаходили себе – молодими, поруч із однопартійцями, за різних обставин і подій. На свято прийшло багато людей, були такі, що не бачилися роками, і тепер жваво обмінювалися новинами, згадували, згадували...

Власне й офіційна частина розпочалося спогадом, точніше – кіноспогадом. На екрані – площа Ринок у Львові, 30 червня 1991 року. Слава Стецько виступає на велелюдному вічі з нагоди 50-річчя відновлення незалежної Української держави Актом 30 червня 1941 року. Далі – кадри з історії заснування та діяльності Конгресу...

Лідер Конгресу Українських Націоналістів Степан Брацюню виступив із промовою "Владу не треба просити, владу треба брати". (Чит. 2-гу стор.) Ці актуальні й сьогодні слова належать незабутній Славі Стецько. А на початку виступу він запропонував вшанувати молитвою та хвилиною мовчання пам'ять друзів, що відійшли у засвіти. Зіновій Красівський, Петро Дужий, Мирослав Панчук, Омелян Кушпета, Мелетій Семенюк, Григорій Пришляк,

Мирослав Мельник, Петро Косянчук – їхні імена та імена десятків побратимів назавжди залишаться в пам'яті...

З вітальним словом до учасників академії звернувся голова Конгресу Українських Націоналістів 2003–2010 років Олексій Івченко. Він наголосив на важливій ролі у створенні та розбудові Конгресу Слави Стецько і закликав українців до єднання заради спільної перемоги над зрадництвом, яке гальмує рух України вперед.

З нагоди свого 20-річчя Конгрес відзначив подяками велику групу активістів партії – колишніх і теперішніх. Їх вручали Степан Брацюню і Олексій Івченко. На сцену запрошують Марію Олійник і Степана Хмару, Віру Отрошко і Людмилу Максимець, Михайла Ратушного, Василя Кощинця, Тараса Процев'я, Євгена Лупакова, Богдана Боровича, Ольгу Різниченко, Валерія Сніжка, Бориса Кожина – відзнаки одержали понад тридцять осіб...

З вітальною промовою до присутніх звернувся лідер Об'єднання патріотичних сил "Наша Україна" Віктор Ющенко: "Українська самостійна соборна держава – це мрія багатьох поколінь українців. У боротьбі за цей ідеал жертвували життями десятки тисяч українців. Розстріляні, ув'язнені, змушені померти в еміграції учасники визвольних змагань 20–50-х років ХХ століття. На десятиліття викреслені радянською владою з історії і затавровані Степан Бандера, Роман Шухевич, Ярослав Стецько, сотні бійців ОУН-УПА, власне, самі ці організації. Мільйони загинули за часів Радянської імперії у таборах, голодоморах, війнах. Загинули кращі, ті, хто, не маючи свободи, не маючи вільної України, без компромісу обирав боротьбу на смерть.

У нашої історії ми здобували незалежність шість разів, і п'ять разів незалежну Україну було втрачено. Сьогодні ми перейшли 21-й рік державної незалежності. Проте загрози нашому суверенітету щодня зростають. Гідною пересторогою імперським зазіханням на українську державність є 20-річна діяльність Конгресу Українських Націоналістів. Ідеї українського націоналізму, втілені в сучасну полі-

тичну практику, закріплені у вихованні молодих поколінь, – це потужний фундамент для побудови держави України на віки.

Одразу після проголошення незалежності Слава Стецько повернулася на Батьківщину, перед якою взяла на себе великі зобов'язання: консолідувати національні сили, створити одну з перших українських партійних структур, забезпечити проходження у парламент, утвердити пріоритет – сильна національна держава, а не пострадянська Україна. Засновниця Конгресу Українських Націоналістів гідно їх виконала.

Своїм прикладом вона зміцнила віру в Україну у десятків тисяч її сучасників в Україні та поза її межами.

Національне почуття – патріотизм – нині має прикладне значення. І сьогодні кожен свій день ми маємо присвячувати національній консолідації, укріпленню наших кордонів проти гуманітарної окупації, формуванню істинних національних пріоритетів. Тільки таким шляхом Україна прийде до себе, додому, в Європу.

Розбудова національної держави завжди була для нас найвищою метою. Велика справа українських патріотів, які стояли біля її початків двадцять років тому, має бути гідно продовжена. Вірю, що ми прийдемо до нашої мети! Слава Україні!"

До учасників Урочистої Академії з нагоди 20-ліття Конгресу звернулися ветеран національно-визвольних змагань, політ'язень ГУЛАГу Степан Семенюк, голова Донецької обласної організації КУНу Марія Олійник, голова СКВУ Михайло Ратушний, Герой України Степан Хмара та інші. З 20-ліття діяльності привітав Конгрес Голова Ліги Українців Канади Орест Стецьків. А ще надійшло вітання з Брюсселя від добре знаного в Україні достойного Омеляна Ковалю.

З короткою та яскравою промовою виступив голова Молодіжного Націоналістичного Конгресу Сергій Кузан. Від імені МНК привітавши Конгрес з ювілеєм, він, зокрема, зазначив: "Я переконаний, що КУН увійде в історію як перша партія, яка, відкрито декларуючи націоналістичну ідеологію, провела до Верховної Ради власних депутатів. Усупереч існуючому переконанню, що націоналісти "непрохідні", що в нас – "пострадянське" суспільство із "постколониальним" мисленням. Не загортаючи бандерівську ідеологію в демократизм, лібералізм тощо, КУН став першою з партій, кому це вдалося. Відтепер іншим буде простіше. КУН – партія з історією. Двадцять років – величезний шлях. Тож бажаю успіхів і перемог!"

Урочиста Академія завершилася великим святковим концертом артистів Київського театру оперети, а також хорового колективу повстанської пісні із м. Збаража, що на Тернопільщині, і львівської співачки Софії Федіни. Враження – справді незабутні.

Ольга ДМИТРЕНКО



14

– під таким номером

у виборчому бюлетені  
"Наша Україна"



НАС ВІТАЮТЬ

Голові Степану Брацюню, Управлінню і членству Конгресу Українських Націоналістів, Київ

Шановні!

Конференція Українських Державницьких Організацій щиро вітає Вас, дорогі друзі, з 20-літтям Конгресу Українських Націоналістів.

Як перша у незалежній Україні громадсько-політична структура, а згодом й політична партія, яка зродилася зі світлої традиції визвольного руху ОУН-УПА, Конгрес вагомо причинився до скріплення процесу українського державотворення і наповнення нашої молодого держави національним змістом. Проте роль таких патріотичних структур, як Конгрес, залишається надалі ключовою на шляху перетворення держави Україна на Українську державу. Як історично споріднені з Вами партнери, бажаємо Конгресу Українських Націоналістів витримки, непохитності і успіху у виконанні намічених завдань на добро України і української нації.

Щастя Вам, Боже! Слава Україні!

Орест Стецьків, голова КУ ЛУК; Адріана Буйняк-Виллсон, голова КУ ЛУ-ОКК; Оляна Грод, голова КУ СУМ; Микола Кошик, голова КУ Товариства кол. Вояків УПА; Олег Романишин, гол. редактор газети "Гомін України". Торонто, Канада

\*\*\*

Хвальна Управо, Дорогі Друзі!

Як член-основник Конгресу Українських Націоналістів щиро привітаю Вас з ювілейним З'їздом і побажати вагомих успіхів у Вашій важливій праці на благо Української Держави і Українського Народу.

Зокрема тепер, коли ворожі антиукраїнські сили намагаються викривити українську державність і позбавити її суттєвого українського змісту, потрібна мобілізація усіх націоналістичних сил до рішучої протидії. Добре, що провід КУНу увійшов до складу ідеологічно споріднених організацій, щоб зміцнити фронт боротьби в тому напрямі. За 20 років виросло нове українське покоління, без якого немає майбуття, воно повинно поповнити ряди КУНу. Бажаю Вам успішного проведення нарад і прийняття плідних рішень на благо Українського Народу і Держави. Слава Україні! Героям слава!

Омелян КОВАЛЬ  
Брюссель, 20 жовтня 2012 року

\*\*\*

На адресу Голови КУН надійшло привітання від Теодора Олещука (Нью-Джерсі, США), колишнього Голови ОЧСУ та колишнього Голови Українсько-Американської фундації "Воля".

Щиро дякую Вам за пам'ять та за запрошення на урочисту Академію з нагоди 20-річчя створення Конгресу Українських Націоналістів. Із тієї нагоди бажаю Конгресу, всьому членству і Вам особисто плідного життя з Вашої праці і боротьби за Українську Самостійну Соборну Державу. Хай Всемогучий Бог обдарує Вас, націоналістів, силою розуму та витривалістю в тих невідрадных для нашої Батьківщини хвилинах.

Слава Україні! Героям слава!

Залишаюсь в глибокій пошані до Вас і всіх учасників святкової імпрези.



4 3

4 820102 210017

Дорогі читачі! Триває передплата на газету "Нація і держава" на 2012 рік. Інформація про газету міститься в Каталозі видань України на 2012 рік. Наш індекс: 09715. Передплатна ціна: на 1 місяць – 6,01 грн. Сподіваємося на солідарність і допомогу!





## ІСТОРІЯ ПОСТУПУ

# "ВЛАДУ НЕ ТРЕБА ПРОСИТИ, ЇЇ ТРЕБА БРАТИ!"

Із промови Степана Брацюня на Урочисній Академії



Двадцять років тому, 17-18 жовтня, у Києві відбувся Установчий Збір Конгресу Українських Націоналістів, на якому було створено нову політичну силу, ювілей якої ми відзначаємо сьогодні. Головою Конгресу Українських Націоналістів Збір обрав легендарну Славу Стецько, на той час – Голову ОУН, з ініціативи якої і постав Конгрес.

За Українську Самостійну Соборну Державу віддали своє життя сотні тисяч борців у часи Визвольних Змагань, за неї гинули кращі сини і дочки України на Соловках і в ГУЛАГах. Ті ж, кого Господь зберіг у воєнному лихолітті, опинившись у вільному світі, кожен мить життя присвячували боротьбі за відновлення незалежної Української Держави. Слава Стецько була однією із них. Щойно впала "тюрма народів", не зволікаючи і без вагань, Слава Стецько переїхала в Україну. Як голова ОУН, свої завдання вона вбачала в консолідації націоналістичних сил в Україні, у створенні партії парламентського типу, що змагатиметься за розбудову національної держави у пострадянській Україні.

Цілком логічно, що з перших кроків Слава Стецько знайшла підтримку та дієву допомогу в організаційно-партійній діяльності серед ветеранів ОУН-УПА. Вже на етапі творення Конгресу її вірними дорадниками і чільними діячами були крайовий провідник ОУН, сл.п. Зіновій Красівський, чільний діяч ОУН, соратник Романа Шухевича Петро Дужий, зв'язкова Головнокомандувача УПА Дарка Гусак, ветерани національно-визвольних змагань, багатолітні політв'язні советських концтаборів Михайло Зеленчук, Григорій Пришляк, присутній сьогодні в цьому залі Степан Семенюк, Іван Губка, Мирослав Панчук, Мелетій Семенюк, Богдан Павлів, Петро Косянчук, Орест Васкул, а також Григорій Дем'ян, Мирослав Мельник і багато інших сильних, шляхетних і безмежно відданих Україні патріотів.

За чотири місяці до Установчого Збору не тільки в західних і центральних областях, а й на Сході України відбулися наради, на яких були утворені представництва майбутнього Конгресу. Зразки справжнього подвижництва продемонстрували наші друзі, що прибули з-за кордону. Сьогодні з щирою вдячністю та глибокою пошаною ми згадуємо сл.п. Омеляна Кушпету – професора з Нідерландів, магістра Омеляна Ковалю – чле-

на Президії Світового Українського Визвольного Фронту (Бельгія), українського громадського діяча Ореста Стеців з Канади, провідних діячів Визвольного Фронту Василя Олесків та Івана Равлюка з Великобританії, а також професора Нью-Йоркського університету Романа Зварича.

Через рік, 2-3 липня 1993 року, у палаці "Україна" відбувся Перший Збір Конгресу. Понад п'ять тисяч його учасників – а це були делегати і гості Збору – продемонстрували, що в Україні народилася нова політична сила націоналістичного руху, яка має опертя в народі і з нею не можна не рахуватися.

Уже 1994 року на виборах до Верховної Ради у Львівській, Івано-Франківській і Тернопільській областях Конгрес виборов близько десяти мандатів, а в парламенті була створена депутатська група "30 червня". Тож на Другому Зборі Конгресу в липні 1995 року український парламент репрезентували народні депутати Григорій Дем'ян, Роман Круцик, Михайло Ратушний, Тарас Процев'ят, Іван Білас, Петро Швидкий, Левко Плуківський, Василь Кошинець, Євген Лупаков та інші.... Тоді ж у доповіді Голови КУНУ Слави Стецько було зазначено, що саме Конгрес Українських Націоналістів підготував проект нової Конституції, який, до речі, високо оцінили експерти, і окремі положення якого увійшли в текст Конституції 1996 року. Народні депутати від Конгресу підготували низку законопроектів – про основні засади організації державної влади та самоврядування, про вибори, про політичні партії, реформування апарату Верховної Ради.

У березні 1997 року на довиборах до Верховної Ради по Надвірнянському виборчому округу № 201 за Славу Стецько проголосувало 86,5 відсотка виборців, які взяли участь у голосуванні.

У промові під час виголошення присяги народного депутата у Верховній Раді України 19 березня 1997 року Слава Стецько зазначила: "Я вдячна виборцям, що обрали мене народним депутатом, але я свідому того, що не моя скромна особа перемогла на виборах. Це перемогли Степан Бандера, ген.Роман Шухевич, Ярослав Стецько, тисячі незнаних бійців ОУН-УПА, перемогли ідеї українського націоналізму.

Загинули мільйони, а ми живемо. На нас дивиться благальними очима народ, питаючи, коли виведете нас з кризи – економічної, політичної і соціальної?"

Конгрес Українських Націоналістів на ділі втілював гасло "Воля народам – Воля людині", відповідно до якого кожен народ має право на державну самостійність на своїй етнічній землі. Конгрес Українських Націоналістів не обмежувався різкими заявами з приводу російської військової агресії проти Чеченії, а й надав воюючій за свободу Ічкерії конкретну допомогу. В Україну перевозили на лікування поранених, біженців. У квітні 1995 року обласні організації Конгресу зібрали сорок тонн гуманітарної допомоги і транспортним літаком переправлено до Махачкалі, а далі в Хасавюрт. Гуманітарну допомогу супроводжували члени Головного провуду Конгресу, які зустрілися з лідерами

Чеченської Республіки Ічкерія Джохаром Дудаєвим і Зелімханом Яндарбієвим. Це був чи не єдиний вантаж із зарубіжної допомоги, який дійшов до пункту призначення. А далі "мобільна група" у складі народних депутатів Романа Круцика, Тараса Процев'ята, а також Юрія Семенюка вирушила в ризиковану подорож по Північному Кавказу і буквально вирвала з лабет російських спецслужб родину Джохара Дудаєва і благополучно вивезла її в Україну. Найбільше про ті події могла би розповісти Марія Базелюк, на той час голова Українського Комітету АБН, головний редактор журналу "Свобода народів", яка багато разів виїжджала в Ічкерію.

Від початку Конгресу замислювався як структура, що консолідувала громадські національно-патріотичні організації. Крім Українського Комітету АБН, асоційованими членами Конгресу були Всеукраїнська ліга українських жінок, Товариство політв'язнів і репресованих, Українське козацтво, молодіжні організації....

1993 року на Покрову з волі революційної ОУН та з ініціативи Конгресу постала Всеукраїнська організація "Тризуб" імені Степана Бандери, засновником і першим командиром якої був сл.п. Василь Іванишин, літератор, політолог, автор численних праць з націології.

У 1995 році Конгрес дав також життя науковому і професійному Товариству ім. М.Міхновського, першим головою якого був Валерій Сніжко, відомий вчений – біолог, нині завідувач відділу природи та психології етносу в НДІ українознавства МОН України. Референт з питань науки у Проводі, очолюваному Славою Стецько, а також керівником благодійного фонду ім. Ярослава Стецька.

Того ж року у вересні було організовано Всеукраїнське педагогічне товариство ім.Г.Вашенка, першим головою якого був сл.п. Анатолій Погрібний. Силами Конгресу із залученням цих організацій формувалось і зміцнювалось мовно-культурне середовище у міських центрах.

1998 року був створений з ініціативи голови Конгресу Слави Стецько Всеукраїнський благодійний фонд "Соборність". Завдяки його програмі "Дар життя" фонд допоміг 570 дітям, хворим на вроджені вади серця. Фінансування програми здійснювали переважно члени революційної ОУН із США, Канади та Австралії, які свого часу були змушені виїхати з України і досі мешкають за кордоном.

Третій Збір Конгресу в червні 1998 року ухвалив нову редакцію Програми і Статуту Конгресу, а також установчі документи Молодіжного Конгресу Українських Націоналістів, головою якого було обрано Віктора Рога. На цьому ж Зборі підписано Угоду про створення виборчого блоку партій "Національний фронт", до якого увійшли, крім Конгресу, Українська Республіканська та Українська консервативно-республіканська партії.

На наступних, 1998 року, виборах до Верховної Ради Голова Конгресу Слава Стецько знов здобула перемогу і стала народним депутатом. Саме вона приводела до присяги на вірність Україні новий склад депутатів українського парламенту.

Золотим віком видавничого напрямку діяльності Конгресу можна вважати період, коли водночас працювала Інформаційно-аналітична служба під керівництвом Олександра Чішка, виходили журнал "Свобода Народів" і тижневик. "Шлях перемоги" (головний редактор – Марія Базелюк), журнал "Визвольний

шлях", редагований Ларисою Йолкіною, часопис "Українські проблеми", головним редактором якого був член Головного Проводу Конгресу і один із засновників асоціації "Нова література", нині ректор Києво-Могилянської академії Сергій Квіт.

Напевно, в який бік не повернулася б доля кожного, хто працював у Конгресі під проводом Слави Стецько, він визнає ці часи щасливими і формотворчими для свого духовного і національно-патріотичного зростання. Починаючи з 2000 року, Конгрес і його лідерка Слава Стецько активно співпрацюють з Віктором Ющенком і його політичною силою, а в грудні 2001 року Конгрес увійшов до виборчого блоку Віктора Ющенка "Наша Україна".

У 2002 році Голова Конгресу втретє і востаннє стала депутатом Верховної Ради. А наступного року 12 березня Слави Стецько не стало. Люди з'їхались на її похорон з різних кутків України. Вони проводжали у засвіти останню земною дорогою справжнього національного лідера. Ця багатотисячна траурна процесія засвідчила, що беззастережна віра в Божу справедливість, у вільну українську людину, які втілювала Слава Стецько, закоренились у свідомості суспільства. Згодом це підтвердила Помаранчева революція – національний феномен Майдану.

13 квітня 2003 року на Сьомому Зборі Конгресу головою партії обрано першого заступника Слави Стецько, народного депутата Олексія Івченка. Під його керівництвом партія активно включилась в політичну боротьбу проти авторитарного режиму Кучми. Конгрес брав участь у загальнонаціональному страйку, майже щоденних пікетуваннях Банкової, уряду Януковича, Верховної Ради. З березня 2004 року Конгрес увійшов до Всеукраїнського Об'єднання "За Україну, за Ющенка". І з цього часу партія виступила й ініціатором інтеграційних процесів у націоналістичному середовищі.

Окрема сторінка історії Конгресу – це Помаранчева революція. Праця у штабах, на виборчих дільницях, організація мітингів, допомога у розміщенні прибулих до столиці людей... Дуже важливо, що саме в добу Майдану партії вдається подолати відцентрові тенденції, утворити команду і зміцнити структуру партії.

2010 року, на 13-му Зборі Конгресу мене, Степана Брацюня, було обрано Головою Конгресу. Характерним для партії сьогодні є значне омолодження керівного складу осередків і Головного Проводу, а з тим і використання нових технологій, креативних засобів політичної роботи в суспільстві та в інформаційному просторі.

Підписання декларації про створення Об'єднання патріотичних сил і спільний похід на вибори до Верховної Ради з політичними партіями "Наша Україна" та УНП у липні цього року ми вважаємо логічним і послідовним кроком для партії з погляду її новітньої історії, ідеологічних настанов тощо. Адже ми належимо до правого політичного спектра і для нас незмінною залишається вища метою – розбудова Української Національної Держави. Для цього нам потрібна влада, для цього йдемо на вибори. А владу, як любила повторювати Слава Стецько, "не треба просити – її треба брати".

Від імені Головного Проводу Конгресу вітаю з 20-літтям партії Конгресу Українських Націоналістів усе його членство, наших прихильників і симпатиків, зичу всім нам нових перемог і звершень в ім'я розквіту нашої дорогої Вітчизни.

Слава Україні! Героям слава!

## Наші корпункти

Вінниця  
Донецьк  
Житомир  
Запоріжжя  
Івано-Франківськ  
Кіровоград  
Київська обл.

В'ячеслав Березовський  
Олійник Марія  
Ярмолінський Олег  
Тимчина Василь  
Салига Роман  
Трищенко Віктор  
Сахацький Олександр

(067) 258-55-71  
(062) 337-23-48  
(067) 702-63-37  
(0612) 67-31-82  
(0342) 3-11-35  
(0522) 36-95-25  
(04597) 4-92-93

## Київ

Луцьк  
Львів  
Миколаїв  
Одеса  
Полтава  
Рівне  
Севастополь  
Сімферополь

## Шепетюк Юрій

Хомич Іван  
Динилиха Ігор  
Яценю Софія  
Ролінський Володимир  
Паламарчук Дмитро  
Бідюк Юрій  
Проценко Володимир  
Овчарук Василь

(044) 278-63-89,  
279-68-34  
8-095-92-66-154  
(0322) 38-67-63  
(0512) 49-67-90  
(095) 678-76-73  
(050) 171-63-49  
(050) 435-34-34  
(0692) 48-79-46  
(0652) 29-77-43

Суми  
Тернопіль  
Ужгород  
Харків  
Херсон  
Хмельницький  
Черкаси  
Чернівці  
Чернівці

Друзь Віктор  
Ткач Володимир  
Сачко Олександр  
Дяків Богдан  
Реуцький Іван  
Бенюк Ніна  
Савченко Максим  
Лютин Віктор  
Рябенко Валерій

(096) 485-67-37  
(098) 711-05-50  
(099) 053-48-69  
(057) 716-02-18  
(097) 285-32-96  
(8096) 362-72-23  
(067) 647-35-24  
(0372) 51-02-72  
(04622) 4-38-81



## ГЕРОЯМ – СЛАВА!

ЛЕМИК –  
У БРОНЗІ Й КАМЕНІ

На порозі 70-ліття дати, коли відважний юнак Микола Лемик за дорученням керівництва ОУН здійснив атентат. Від його кулі у приміщенні радянського консульства у Львові загинув кремлівський емісар. Цей акт було вчинено на знак протесту проти штучно організованого комуністичною владою голоду 1932–1933 рр. Негайний суд у жовтні-листопаді 1933 р. засудив Миколу до смертної кари, однак згодом її замінили на довічне ув'язнення. Та Леміку вдалося вийти на свободу. На початку Другої світової війни він став одним з організаторів та учасників Похідних груп ОУН на Схід. У жовтні 1941 р. Лемика заарештувало і розстріляло гестапо у Миргороді на Полтавщині.

Увіковічення пам'яті героя має окрему історію. У Львові пам'ятну таблицю встановили на колишньому консуляті, що на вулиці Котляревського, у перші роки Незалежності. А всі намагання встановити пам'ятник у Миргороді залишаються марними. Хоч Лемика вбили гестапівці, монументалізувати його відмовляються через те, що це суперечить комуністичній пропаганді, яка й досі звинувачує ОУН у співпраці з гітлерівцями. Пам'ятник з'явився у його рідному селі Солові на Золочівщині у День Покрови. Тут досі мешкають його родичі.

Святкового недільного дня на центральному майдані села урочисто відбулося відкриття та освячення, яке здійснив отець Михайло з Курович. До зняття полотнища організатори запросили відомого родича, громадського діяча, члена Проводу ЛОО КУНу Ярослава Лемика та мецената – кандидата у депутати від партії Л.Лук'яненка Та-



раса Батенка. Господарі свята вручили їм та ще двом гостям, авторів пам'ятника та поету Ігореві Калинцю, пишні короваї. Саме названі вище і виступали перед присутніми з промовами.

Микола Лемик повернувся у рідне село у бронзі й камені у вигляді частини крони калинового куща, що опирається на дві колони з мечами. Ліризм і героїзм образу промовлятимуть до теперішніх і майбутніх соловчан.

Ігор ДАНИЛИХА,  
голова Секретаріату Львівської ОО КУНу

## ФАКТ І КОМЕНТАР

## ЦІНА ВІЗИТУ – ГАЗОВИЙ ПШИК

Як і варто було сподіватися, поїздка Віктора Януковича до Володимира Путіна завершилася не обіцянками домовленостями зі зниження ціни на російський газ та зменшення обсягів його закупівель, а черговим газовим пшиком. Подарунку партії влади під виборчу урну у "кормчого" регіоналів не вийшло. "Дорогий російський друг", наче знущавшись, пообіцяв повернутися до цього питання після закінчення парламентської кампанії в Україні. А доки все залишається на тому місці, яке застовпила, також сподіваючись на прихильність кремлівського зверхника, Юлія Тимошенко. Власне, справді, для чого Москві кваліфікувати з "роздачею слонів" якійсь конкретній політичній силі, коли сама доля послала сусідам шанс маніпулювати українською владою, як циган вкраденою кобилою.

Хоча, дізнавшись про поїздку, багато хто напружився. Ми вже звикли, що кожний візит Януковича до Моск-

ви загрожує Україні більше, ніж наваля ординців. Бо щоразу виникає підозра – не без підстав – що гостювання закінчиться новим ясиром Кремлю.

Тим паче що напередодні "Газпром" знову перейнявся проблемою незалежного оцінювання стану української ГТС для створення консорціуму і активізувалися розмови про співпрацю у шельфі Чорного моря...

Віктор Янукович, одержавши "газового відкоша", намагався підлестити господаря "цукеркою" – заявою про необхідність поглиблення відносин України з Митним союзом: "Ми повинні глибину цих відносин збільшувати, це буде приносити економіці лише користь". Володимир Путін "чемно" до езуїтства нагадав гостеві, що приєднання до МС – це суверенний вибір держави, проте натякнув, аби з суверенністю не надто довго бавилися. Глибока кооперація між Росією і Україною та ринки збуту товарів, на його переконання, річ вар-

тісніша, ніж намагання Києва втриматися за соломинку незалежності.

А взагалі, виглядало, російському зверхникові гріло душу, що український гість зачав до "першопрестольної", мов пияк до бару. "Приємно, що ви підтримуєте регулярні контакти не тільки на найвищому, президентському рівні, але й на урядовому, міністерському, на рівні наших компаній...". Спасибі, що все-таки не опустив українського Президента до "контакту" з якоюсь сільрадою в зоні нечорнозем'я чи складом склотари.

Утім, здається, знущальний підтекст цього "компліменту" до нашого візитера не дійшов. Інакше б не розкланювався, як на арені: "Я, звісно, приїхав, щоб перерва не була надто великою, оскільки це ніколи не йде на користь..."

Що ж. Навіть без перерви користі в таких "контактах" для України – нуль. Споглядаючи телекартинку – надутого, як різдвяний індик, перед своєю челяддю і облесливого перед колегою, мов кішка в голодівку, начебто президента незалежної держави, відчуваєш лише ганьбу і сором. І за нього. І за себе. І за Україну.

Людмила КОХАНЕЦЬ

## РЕПЛІКА

## ХИТАЛАСЯ ВЕРБА З ДУБОМ,

або Про нову "українську" традицію з "Хлібним даром"

Днями у Сімферополі відбувся міжпартійний форум "Крим – міст дружби України і Росії". На цьому "містку", як зрозуміло, могли зійтися друзбани з Партії регіонів і "Єдиної Росії", бо яка ще порядна сила, крім тутешніх українофобів з маргінальних нир, звичайно, здогадалася б оголосити окупований росіянами півострів місцем дружби?

Але, мабуть, у лакуз, свій вимір лизоблюдства. І цього разу він, здається, вихлюпнувся за межі "кладки".

Очевидці розповідають: відкрився форум дуже пафосно – гімном "єдиноросів". Публіка заляскала долонями, як Путін "крилами" перед виводком птахів. Далі вдарили гімн господарів – регіоналів, а в залі, уявіть собі

цей конфуз, – ні звуку. Хоч би хто пальцем ляснув або бодай дульку скрутив...

Виручив "національну гордість холуїв" глава кримських регіоналів, экс-міністр внутрішніх справ із символічним для цього відомства прізвиськом – Могильов. "Під час російського гімну прийнято аплодувати, – роз'яснив він правила гри браткам, – а під час нашого гімну більше підходить за українською традицією обійнятися і хитатися, як хлібне поле".

Ось кому ми маємо дякувати за нову українську традицію. Тільки, сильно підозрюю, що за міліцейською звичкою Анатолій Могильов сплутав хлібне поле з "Хлібним да-

ром". А під дією градусу не тільки похитатися, а й упасти можна. На такому хисткому місці, як міст, це вельми небезпечно для дружби...

"Треба прийняти такий посил росіян і обійматися в майбутньому", – закликав до ще тіснішого – на рівні фізіології – контакту кримський регіонал №1. Але навіть не довелося чекати на віддалену перспективу. "Посил" вигулькнув, як тільки вичерпався порядок денний і знову залунав гімн Партії регіонів. Члени президії, мов олов'яні солдатики, підхопилися, обійнялися і почали розхитуватися, мов дуб з вербою – ліворуч, праворуч. І так увійшли в раж, що навіть відкофілилися від новонабутої "української традиції" – заляскали долонями не тому гімнові. Спасибі, що "єдинороси" врятували дружбу швидким оговтанням і...перейшли до "Хлібного дару". Себто до пиятики, якою завжди увінчується пишний шабаш українофобів з обох боків кордону. Така собі міжпартійна традиція...

Людмила КОХАНЕЦЬ

## ВАКХАНАЛІЯ

## ГАНЬБА УКРАЇНИ

17 жовтня в центрі столиці України зловмисники викрали громадянина РФ Леоніда Развозжаєва – активіста опозиційного руху "Лівий фронт", координатором якого є Сергій Удальцов. Развозжаєв шукав у нашій країні політичного притулку і не сподівався підступних дій з боку офіційних властей, які, схоже, з радістю зробили подарунок В.Путіну напередодні його зустрічі з В.Януковичем.

Отже, російський опозиціонер, оголошений 17 жовтня у федеральний (а не міжнародний!) розшук, намагався отримати в Україні політичний притулок і з цього приводу звернувся за консультацією в Управління верховного комісара ООН у справах біженців у Києві. Там він заповнив анкету, та не встиг заповнити всіх паперів через обідню перерву. Залишивши в офісі свої речі, вийшов із приміщення на вулиці Лаврській, 16. Там його відразу схопили невідомі в чорному, силоміць заштовхали в машину. Його крики чули співробітники Управління ООН. Вони забили тривогу, коли Развозжаєв не повернувся в офіс (чому не раніше, якщо чули волення про допомогу?). Два дні він ще перебував в Україні, силові структури якої за традицією не квапилися шукати зниклого іноземця. Найімовірніше, ще й сприяли викраденню. Або не перешкоджали черговій вакханалії російських спецслужб, перед якими звикли стояти "струнко".

Як встиг сказати сам Развозжаєв, виходячи з приміщення Басманного суду Москви, де 21 жовтня над ним відбувся суд, після викрадення в центрі Києва протягом двох діб його катували, вимагаючи підписати фальшиві зізнання. А після тортур 19 жовтня літаком доставили на батьківщину, де над ним і відбувся суд, на який, як це заведено в тоталітарних державах, захисників не допустили. Усім відомо, як поводить режим Путіна з "інакодумцями", тож запропореному рішенням Басманного суду на два місяці за ґрати (запобіжний захід) Развозжаєву можна сподіватися чого завгодно. Адже зустрівшись коли-небудь зі своїм адвокатом чи правозахисниками, може сказати щось зайве, приміром, про обставини викрадення й утримування на території України, підконтрольній російським спецслужбам. Кажуть, начебто російські спецслужби пишуть і звернення до своїх колег в Україні не у формі прохань чи клопотань, а в наказовому стилі. Навряд чи більшості українських офіцерів подобається перебувати в ролі російських холопів: хтось із них щось та чув про офіцерську честь, можливо, з декого ще не зовсім витрясли її ознаки. Проте сподіватися на державницькі потуги призначених цією чудернацькою владою керівників правоохоронних органів смішно. Може, хтось із них після такого скандалу, порадившись із власним сумлінням, подав у відставку? Далебі, ні. Скоріше, претендує на підвищення по службі. "Викрадення в Києві російського опозиціонера Развозжаєва є злочином, і це неприхований ляпас усій українській правоохоронній системі", – вважає колишній міністр юстиції України Микола Оніщук.

Деякі дні після його зникнення СБУ, МВС і Прикордонна служба відхрепчувалися від причетності до викрадення, мовляв, не бачили, не чули, не знаємо. Лише коли Развозжаєва силоміць доправили до Москви і запахло міжнародним скандалом, "розродилася" інформацією Прикордонна служба. Помічник її голови Сергій Астахов зізнався, що Развозжаєв так перетинав кордон: 16-го прибув в Україну, а 19-го вибув. А перетинаючи, каже Астахов, не скаржився і жодних заяв не подавав. "А як пішли всі ці плітки (так трактує державний чиновник занепокоєння громадськості та Верховного комісара ООН у справах біженців), то ми по своїх базах перевірили, – розповідає Астахов. – Дійсно, він перетнув кордон офіційним шляхом". Де і о котрій годині це сталося, Прикордонна служба "не знає", мовляв, стільки ж людей щодня туди-сюди вештається, за всіма не встежиш.

Ідеться про честь і гідність нашої держави. Зрозуміло, що такі поняття – не для державних службовців під п'ятою Банкової – якого б високого рангу вони не були. Їх не мучать докори сумління, коли вони виставляють на посміховище Україну. Ну що вона для них? Територія для збагачення? Місце, де вони вирішують свої шкурні питання?

Для нас з вами – це Батьківщина, і наш обов'язок – захищати її добре ім'я. Тож зробимо найпростіше. 28 жовтня не дамо жодного голосу представникам цієї здичавілої влади.

Марія БАЗЕЛЮК





## ДУМКИ З ПРИВОДУ

КОЛИ НЕ ЗБРЕХНУТИ,  
ЯК НЕ ДИХНУТИ

Керівник прес-центру Партії регіонів Ганна Герман зізналася "Українській правді", що збрехала в житті один раз: про "тупий і твердий предмет", поцілений пам'ятного 2004 року у "залізного хазіяна", незворушного, за визначенням пані Ганни, як одвічна таїна Африки, кандидата в Президенти Віктора Януковича.

"Я не сказала правду журналістам один раз у 2004 році в Івано-Франківську. Після цього пообіцяла, що завжди говоритиму правду. Я розгубилася тоді, а повинна була прямо сказати, що в кандидата кинули яйце... Мені щиро жаль, що я не змогла тоді чи не зуміла знайти в собі мужність назвати речі своїми іменами. Але це був гарний урок для мене, і я його добре засвоїла..."

Мабуть, речниця "африканського бізона" тоді справді добряче розгубилася, бо сплутати крихке і делікатне начиння курки з тупим знаряддям терориста могла лише панночка не в адекваті. Та Бог з нею, колишньою плутаниною. Тим паче, що розгубилася не лише жінка з ніжними нервами. Тупий і твердий предмет тоді примарився цілому полчищу їхніх однопартійців. Навіть мужні шахтарі били від розпачу відбійними молотками по бруківці київського вокзалу: ледь не втратили свого героя на "проклятих бандерівщині".

Нині нас значно більше цікавить, чому Ганна Герман так і не засвоїла добровільного уроку правдивості, і нам справді щиро жаль, що в благословенний патріархом Кірілом час "регіональної стабільності" славна галичанка не знаходить у собі мужності "називати речі своїми іменами".

Заявляє вона, наприклад, що будь-які результати парламентських виборів будуть успішними для Партії регіонів. У принципі, начебто жодної облуди: знаючи, у який спосіб досягається це "будь-яке", можна не сумніватися в успіхові Ганниних партайгеносів. Але хто просить її уточнювати свій твердо упакований у партійний оптимістичний силізм застереженням: "Якщо вибори будуть чесними і прозорими"... Та якби вони такими були, Азаров узяв би в руки лопату, Єфремов подався в копанки, Колісниченкові теща залила б у горлянку добру порцію аміаку, Чечетов потурбувався б про чергу під Центром зайнятості, а сама пані Ганна вибирала шлях між написанням мемуарів "Як я була правдивою" і повістину на кшталт "Червоної Атлантиди", котра, як відомо, так припала до снаги мешканцям російської глибинки, що вони завчили "на зубок" усі галицькі діалектизми, а академічний театр, начавши на репутацію, поставив за нею світовий бестселер...

Дуже гарними результатами мають увінчатися і зусилля тих кандидатів, які йдуть по мажоритарних округах, додає далі наша провісниця з Банкової. Звісно, якщо клята опозиція не здогадається підставити мешта чи через кризу жанру кинути "твердим" предметом у котрого з доблесних регіональних атлантів. Але, скажіть на Бога, що те яйце чи навіть зброю Симоненкового електорату вчинить синові Миколи Азарова, який на Донеччині щедро устелює шлях до неминучого успіху бюджетними фінансами так легко, наче застарілими в місцях його нинішнього проживання в "європейських пенатах" пфенігами?

Це лише один приклад. А якщо промоніторити всі мажоритарки, то кандидати від партії влади наче збожеволіли від власного "добродійства" – тягнуть на округи придбані на державні гроші медапаратуру, комп'ютери, автобуси і навіть ордени "матерям-героїням", так, ніби то особиста заслуга кандидата – вшанувати жінку під вибори за материнський подвиг. Двом бабцям з Хмельниччини, розповідають, до орденів ще надавали агіток, від старості ті сплутали їх з "Вітиною тисячею", спасибі внуки роз'яснили, що то не за газ платити, а так, хіба на розпал у грубці годиться...

Ми, "має мужність і далі не брехати" пані Герман, дуже ретельно підходили до питання вибору команди. Але, з'ясувавшись, головне для цього "союму святих" казнокрадів, охоронців, особистих масажистів і водіїв навіть не впевненість у перемозі, а те, що партія влади "створила такі умови, щоб кожен громадянин зміг підтримати того кандидата, який йому подобається... (! – Авт.)". Як казав колись радянський сатирик Аркадій Райкін, "у сні побачиш, не проснешся" від таких умов. Це у речниці або передвиборна лихоманка, або взагалі пожиттєва клініка. Вірити, що нормальним українцям так подобаються кандидати-регіонали, або що вони абсолютно вільні у виборі, це все одно що "не проснутися" від нашіпигованих агентами ПР виборчих комісій, від брутального натиску і штурму на волевиявлення людей.

Знову ж такі лише кілька прикладів, що спростовують обіцянку пані Герман не лукавити з журналістами. І лише побіжним рядком – задля економії газетної площі:

– до приїзду агітдідуса Азарова броварських школярів примусово одягнули в рекламу Партії регіонів. І їм не парко, і "дедушці" "приємно";

– з агітаційної машини кандидата на 176 округу (Харківщина) Степана Гавриша з допомогою міліції активісти ПР вилучили газети з інформацією про кримінальне минуле заступника голови партії Дмитра Шенцева;

– у Дніпропетровську та в інших містах соцпрацівників та їхніх родичів

примушують голосувати за "стабільність" ПР;

– у Луганську за регіоналів агітують... мультиками (мабуть, знову згадали про kota Леопольда?). Креатив цієї новації – в кольорах. Усе сонячне й світле – партія влади, чорне – помаранчеві, що призвели до зоряних війн. Бідолашні дітки тепер ночами не сплять: раптом хтось помаранчевий залетить у квартиру...

Ще одне ноу-хау від речниці ПР – потреба в незалежних журналістах, бо куплених можна використати лише раз (як на думку автора цих рядків, пані Ганна трохи лукавить: практика доводить, що декого використовують, і досить успішно, протягом тривалого часу). Хто б сумнівався, що в Партії регіонів зібрався клуб любителів вільного слова? Як каже народна мудрість, любить, як душу, а трясє, мов грушу. По суті, всі напади на журналістів тісно пов'язані з регіональними кулаками. Ось днями охоронець Азарова, і він же успішний кандидат, так "полюбив" незалежність працівника ЗМІ, що той досі згадує приязні обійми майбутнього кнопкодава.

І наостанок. Ганна Герман кращою рекламою ПР назвала її досягнення. Витрачатися на тлі прогресу, стабільності і процвітання вважає економічно нецільним. Це добре, що Ганна береже партійну копійку. На жаль, її однопартійці не прислухаються до здорового глузду і викидають шалені гроші на вітер. За підрахунками соціологів, лише на телебаченні 45 відсотків політичного ефіру засмічено "досягненнями" партії влади. А друкована преса! А вулична агітація! А шантаж і підкуп. Найцікавіше, до речі, що ще один правдивий, як оселедець на гвіздку, чоловік – Микола Азаров за всього цього "також знайшов у собі мужність" заявити, що "місія ОБСЄ порушень виборчого процесу не знайшла". З чим і вітаємо вас, шановні читачі. Правди і чесності вам у житті! Дай, Господи, сил Україні очиститися від тих, хто збрехне, як дихне – без ганьби, сорому і покаєння.

Людмила КОХАНЕЦЬ



## ЗВЕРНЕННЯ

## ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ – НА СЕБЕ

"Наша Україна" підтримує Звернення ініціативної групи

"Першого грудня" "БЕРІМО ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ НА СЕБЕ"

**Звернення  
Ініціативної групи "Першого грудня"  
до українського суспільства  
напередодні виборів  
до Верховної Ради України**

16 жовтня 2012 року  
Київ

Дорогі співвітчизники!

Виконуючи свій життєвий обов'язок, звертаємося до вас, щоб напередодні парламентських виборів 28 жовтня 2012 року мобілізувати – серед нас і задля нас усіх – морально стійкий настрій.

Україна – зневірена. Ця зневіра є вже душевною хворобою. Її найглибша причина – не зовнішня, залежна від політики, багатіїв, влади чи опозиції. Зло, яке відчуваємо, бачимо й усвідомлюємо щодня, – це лише наслідок, який загострює наш стан. Найжорстокіша причина – у нас самих.

Проте ми віримо, що в нашому суспільстві є потенціал здоров'я і мудрості. Наша віра не є романтичною надією. Наша віра у наше суспільство – це важке, але життєво необхідне зусилля.

Подолайте у собі ілюзію, що хтось зробить що-небудь замість вас. Ніхто, окрім вас, не подарує вам доброго життя і не відкріє світлого майбутнього. Позбудьмося цієї ілюзії, і разом з нею

зникне і зневіра, а з'явиться воля. Наш єдиний шанс – це наша безумовна відповідальність: кожного особисто і всіх нас разом – як єдиної національної спільноти нормальних, розумних, мислячих людей, що хочуть добра собі, своїм дітям і своєму близькому.

Ми закликаємо вас до першого і найважливішого зусилля – взяти участь у голосуванні 28 жовтня і зробити осмислений політичний вибір, який буде відповідати вашій совісті і думці про майбутнє ваших дітей та онуків. У нинішній ситуації моральна втеча, нейтралітет чи байдужість стануть злочином і зрадою.

Пам'ятайте: ніхто не може купити ваш голос. У вас немає жодних зобов'язань перед тими, хто на вас тисне. Ви відповідальні перед собою. Ви голосуєте, відкинувши все, крім свого власного розуміння потреб нашого суспільства.

Окрім голосування, закликаємо вас зробити зусилля громадянської активності – не мовчіть про зло: не толеруйте і не дозволяйте порушувати виборчі правила. Не бійтеся зловмисників – бійтеся тільки власної совісті. Повідомляйте про кожен випадок зловживань чи можливих фальсифікацій національним і міжнародним спостерігачам.

Закликаємо учасників виборів, а понад усе працівників Центральної виборчої комісії та кожної виборчої дільниці:

не ставайте співучасниками зла. Не виправдовуйте себе думкою, що від вас нічого не залежить. Ви не є заручниками ситуації. Ви не є гвинтиками системи. Кожен антилодський задум ставав можливим для здійснення завдяки слабкодушій думці мимовільних виконавців про їхню нібито непричетність. Ви – причетні, бо обрали відповідальність. Від вас залежить чесність у підрахунку голосів – вибору людей, а отже, наша спільна доля. Не втрачайте гідності, вона занадто важлива для нас усіх. Не зігніться під злом.

Цей імператив – не мовчати і не стояти осторонь, коли перед твоїми очима зло, – однаковою мірою стосується й нас, учасників Ініціативи "Першого грудня".

Саме тому ми звертаємося до нинішньої влади в Україні: не покладайтесь на те, що нечесним шляхом можна здобути тимчасового успіху, – він обернеться катастрофою, якщо людська безнадія перетвориться на ненависть.

Нинішня влада на чолі з Президентом України несе пряму відповідальність за демократичний і вільний характер виборів. Той факт, що жодна державна інституція в Україні не здобула авторитету й довіри людей, є важкою оцінкою вашої діяльності. Запам'ятайте ці слова – вони є простою і неголосною людською правдою, проти якої маліють і стають немічними будь-які виверти і виправдання.

Ваше ставлення до людей – зрозуміле. Ваші наміри і дії – достатньо прозорі. Ілюзій немає. За останні два роки ви майже не чули свого народу, хоч саме він мав би бути найбільшою опорою для будь-якої доброї справи, що її б планувала цивілізована влада.

Те, як відбудуться парламентські вибори 2012 року, є рубежем, за яким оцінки українського суспільства і світової спільноти можуть стати ви роком.

Жодні помилки попередників не виправдовують свідомі злочини наступників. Вас оцінять за вашими ділами.

Без надії, однак із особистим зусиллям, зі спокоєм, спираючись на свій досвід і пройдений шлях, закликаємо вас: не чиніть зла, воно повернеться проти вас. Не зупиняйте Україну.

Але найбільшу відповідальність ми як суспільство повинні взяти на себе.

Ці слова мають практичний сенс і конкретний вияв.

Ми віримо у великий потенціал активності українських громадян.

Мури, які вже падали під наступом людей, неминуче впадуть знову.

Ясна і добра перспектива для України – досяжна. Вона залежить від нашої здатності навчитися діяти як один національний і громадянський організм, визначати і змінювати владу, чути один одного і досягати мети.

Небайдужістю і особистим зусиллям ми повинні відновлювати і щоденно виховувати у собі інстинкт господаря, чия колективна воля – конструктивна або протестна – є наймогутнішою силою у рідній країні.

Україна існуватиме й після виборів – вона назавжди.

Хай за українською надією стоїть не ілюзія, а велике зусилля людей.

Не мовчіть про зло.

Не ставайте співучасником зла.

Не чиніть зло.

Не плекаймо ілюзій.

Зробімо вибір. Берімо відповідальність на себе.

Усе залежить лише від нас усіх.

В'ячеслав Брюховецький,  
Богдан Гаврилишин, Семен Глузман,  
Володимир Горбулін,  
кардинал Любомир Гузар, Іван Дзюба,  
Мирослав Маринювич,  
Мирослав Попович,  
Євген Сверстюк





ПАМ'ЯТЬ СЕРЦЯ

# ЧОРНИЙ ЮВІЛЕЙ НАЦІОНАЛЬНОЇ ТРАГЕДІЇ

Проща в Сандармох-Соловки, присвячена

75-річчю початку Великого терору 1937–1938 років

З 27 жовтня по 4 листопада 1937 року капітан НКВД Матвеев розстріляв в урочищі Сандармох 1111 політв'язнів соловецького етапу на честь 20-ліття "великой октябрьской..."

*"Пам'ятаймо: Сандармох стався тому, що неукраїнський за складом і духом уряд Радянської України у 20–30-х роках здав Україну Росії". – Василь Овсієнко (політв'язень советських таборів)*

У серпні кожного року відбувається щорічна, вже традиційна експедиція українських політв'язнів, жертв сталінських репресій, нащадків репресованих, представників громадських та державних структур, журналістів в урочище Сандармох та на Соловецькі острови. Експедиція проводиться у рамках міжнародних Днів пам'яті жертв Великого терору 1937–1938 рр. Щорічні прощі в урочище Сандармох та на Соловецькі острови розпочалися з 1997 року, коли в Карелії поблизу Медвежгорська були знайдені приховувані НКВД-КГБ місця масових страт та поховань в Сандармосі. Цьогорічна проща була сумно ювілейною, адже в ці дні виповнюється 75 років з початку масових репресій в 1937 році. Проща української делегації за невинними жертвами розпочалася в церкві Покрови, що на Подолі, з молитви-панахиди за невинно убієнними. Згодом пройшовши митницю та прикордонний огляд на кордоні з Білоруссю, де делегація втратила через "чорні списки Росії" історика-дослідника репресій на Соловках та в Сандармосі Ігоря Шевченка – автора книги "Архіпелаг особливого призначення" та співавтора книги "Українські Соловки", український гурт дістався до С-Петербурга, де вшанували українців, репресованих в 1937-1938 роках та похованих на Левашовському кладовищі на околиці цього міста, а також відвідали Лавру Олександра Невського, Ісакийвський собор та інші визначні собори і кладовища Петербурга, де пошанували пам'ять видатних земляків.

Наступним пунктом експедиції стала столиця Карелії (шістнадцятої союзної республіки в 30-х роках) – Петрозаводськ, де відбулась тепла, майже сімейна зустріч з товариством українців Карелії "Калина" під головуванням легендарної Лариси Скрипникової, котра ще з двома членами "Калини" приєдналася до делегації на шляху до Сандармоха й Соловків.

Далі шлях проліг до Медвежгорська, а точніше до меморіального урочища Сандармох, де завдяки невтомним пошукам і, без перебільшення, героїчним зусиллям подвижника пошукової справи Юрія Дмитрієва вдалось повернути з небуття численні "поховальні ями" в урочищі. У поминальних урочистостях взяли участь офіційні особи з Російської Федерації, Карелії, консул Польщі, делегація мусульманського духовенства. Українська делегація, очолювана головою Київського товариства політв'язнів та жертв репресій Григорієм Куценком (одним з останніх політв'язнів советської імперії), поклала до пам'ятного знака – триметрового козацького хреста з сірого граніту (авторства художника Миколи Малишка та скульптора Назара Білика) вінки та квіти, вшанувала пам'ять невинних жертв сталінських репресій панахидою, яку відправив отець Дмитрій та пісню "Журавлі", яку виконали всі присутні під акомпанемент бандуриста Віталія Мороза.

Як не старалася кати цвіту української інтелігенції та й багатьох інших на-



родів колишньої "братської тюрми народів" заховати свої криваві злочини, та страшна правда вийшла на поверхню. Таки мертві докричалися до живих. Страшними ямами – очима сповненими жаху, що розкидані по всьому Сандармоху дивляться вони на нас, живих, що приходять на прощу в ці страшні місця людських трагедій. Скільки ж тут українського цвіту – кращих синів та дочок України лежить у цих ямах-братських могилах (згадаймо хоча б тих же Миколу Куліша з Лесем Курбасом чи Миколу Зерова зі Степаном Рудницьким...). Та не тільки українського, а й російського, польського, білоруського, фінського, карельського, саамського, поморського... всіх, кого захопив молох ленінсько-сталінських репресій незалежно від віри, національної належності, кольору шкіри й розрізу очей. Учені стверджують, що в ці страшні роки нації і народності імперії злязали таких непоправних генетичних утрат, які відгукуються в їхній долі й досі...

По дорозі делегація заїжджає в селище Повенець – до знаменитого страшними спогадами Біломорканалу, на будівництво якого віддали своє життя понад сто тисяч українських політв'язнів. У Медвежгорському районному музеї сталінських репресій відбулася тепла задушевна зустріч з керівництвом та співробітниками музею, під час якої від імені української делегації для музею була презентована унікальна книга відомого дослідника тоталітаризму Романа Матузика – "Сталинизм: практика и последствия".

Далі дорога пам'яті, до речі, майже без ознак будь-якого життя, повела до порту Кемь. Випадкова зупинка поблизу кар'єру виявилася зовсім не випадковою: неподалік дороги в лісі учасники експедиції виявили чергове з численних знайдених (а ще скільки не знайдених!) місць розстрілу репресованих, позначених пам'ятним знаком з надписом: "Поклонный крест установлен в память расстрелянных здесь в 1937 г. Жертвам политических репрессий вечная память".

На теплоході українці добираються вночі до останньої цілі своєї скорботної подорожі – Соловецьких островів, а вони аж за 63 км від материка посеред Білого і холодного, як сама смерть, моря. Тут зустрічали прибулих арештантів страшною фразою: "На материке власть – советская, а у нас – соловец-



кая!", що в перекладі на людську мову означало те ж саме, що й надпис на воротах гітлерівських концтаборів: "Залиш надію кожен, хто ввійшов сюди!". І це було справді так... Умови перебування та ті жахіття, з якими стикалися репресовані на Соловках були ніби втіленням у реальність страшних описів пекла з Біблії. Так ніби час повернувся на декілька століть назад: чи то до похмурого середньовіччя часів розгулу інквізиції в Європі, чи то ще більш кривавих часів оприччини доби Івана Грозного, якщо брати власне історію Московії, настільки перестало цінуватись не тільки життя, а тим більше гідність окремої людини, а й існування цілих етносів... Знущання над людською гідністю незалежно від того чи це чоловік чи жінка досягли тут таких меж чи, точніше, безмежжя, що репресовані або закінчували життя просто самогубством, не будучи в змозі терпіти ці знущання над людською особистістю, або за будь-якої нагоди пробували втекти з островів на материк при допомозі будь-якого плавзасобу, хоч це й було при такій відстані до берега та температурі води моря не більше 8–10 градусів тепла рівнозначним тому ж самогубству на островах. Успішними з багатьох тисяч спроб втекти з Соловків виявилися лише... три.

Під час відвідування Соловецьких островів українська делегація вшанувала пам'ять першого соловецького в'язня сумління – останнього Запорізького кошового отамана – Петра Калнишевського, що відбув тут своє 25-річне заслання в темниці самого соловецького монастиря й помер на Соловках у 112-річному віці, та вшанувала пам'ять замучених українців в 20–30-ті роки вже ХХ століття біля символічного Соловецького каменя та біля Поклонного хреста на страшній Секір-горі, де відбувалися страти табірників. Цього року українська делегація за активного сприяння Соловецького музею репресованих та Петербурзького "Меморіалу" на чолі з самовідданою Іриною Фільге встановила та освятила вслід за якутами та поляками біля основного Соловецького каменя свій меморіальний камінь, присвячений замордованим тут українцям. Хочеться скласти велику подяку авторіві-художнику дуже вдалого, на думку всіх присутніх, меморіального пам'ятного знака Іанні Сінковій та причетним до його виготовлення й доставки на Соловецькі острови: Тетяні Близнюк і Любові Соцькій з Всеукраїнського "Меморіалу" ім. Василя Стуса, Київському товариству репресованих під керівництвом Григорія Куценка. Особлива подяка найактивнішим учасникам прощі: бандуристові Віталію Морозу, священникові Дмитрію Карану, правникові репресованого в Биківні Юрію Ткачу та журналістові Георгію Лук'янчуку за знайдення, перевезення та встановлення біля Великого Соловецького каменя оригі-

нального каменя під пам'ятну дошку, привезену делегацією з України.

До речі, хотілося б побачити в наступні роки продовження гарної традиції встановлення пам'ятних знаків на Соловках і від тих же білорусів, литовців та інших народів колишньої соловецької тюрми народів...

І ще одне зауваження: приміщення НКВД, в якому розміщувалось табірне управління, тепер реставрується під музейні експозиції вищезгаданого Соловецького музею репресованих, очолюваного його натхненником – Ольгою Бочкарьовою. За пропозицією української делегації, в музеї мають розпочатися Соловецькі читання, де будуть презентуватися роботи науковців, присвячених дослідженню історії Соловецьких таборів і ГУЛАГу.

Усіх учасників делегації вразила холодна, майже фантастично не жива краса природи Соловків. І, здається, лише сам диявол міг подуматись зробити серед такої краси таке пекло... Та якщо вдуматись, то советська безбожна влада (особливо в її табірному різновиді!), мабуть, і була тою владою сатани на землі.

З почуттям смутку і жалю покидали учасники прощі ці красиві і водночас страшні місця. "Пусть никогда и нигде не повторится этот ужас среди такой красоты!", як влучно написав у Книзі відгуків Соловецького музею репресованих один із учасників української експедиції.

**Р. С.** Під час відвідин власне самого Соловецького монастиря виявилась досить цікавою історія про роль монастирів та чернецтва в захопленні територій корінних народів та включенні їх до складу спочатку Московської, а пізніше Російської імперії, витісненні або й фізичному знищенні корінних народів на прикладі прадавніх (до 7 тисяч років існування!) етносів саамів та поморів, котрі заселяли Соловецькі острови й сусідню Карелію... Репресії, як виявляється, почалися тут задовго до приходу сюди советської влади, а при ній вони лише набрали найпотворніших і найжахливіших форм та перетворились на живий конвеєр смерті!

По дорозі на Батьківщину делегація відвідала Псковський Кремль, заснований київською княгинею Ольгою, де відкрила несподівано для себе історію боротьби жителів Псковського князівства за його незалежність спочатку від Новгородського князівства, а згодом й від опричників московського царя Івана Грозного.

Цьогорічна експедиція успішно відбулася завдяки сприянню Міністерства культури України, Комітету Верховної Ради з прав людини. Складаємо подяку окремим добродіям за допомогу в оренді автобуса, вдячні й товариству "Калина" в Карелії, С.-Петербурзькому та Карельському відділенню міжнародної організації "Меморіал", адміністрації Соловецького музею репресованих.

Георгій ЛУК'ЯНЧУК





## МОМЕНТ ІСТИНИ

# ДОКУМЕНТ, ЯКИЙ НЕ ІСНУЄ В ПРАВОВОМУ СЕНСІ

Тарас МАРУСИК

Чи можна вважати "нормативно-правовим актом вищої юридичної сили, що регулює найбільш значущі, найважливіші суспільні відносини шляхом встановлення загальнообов'язкових правил" закон "Про засади державної мовної політики" авторства двох українофобів – агентів Кремля? Для всіх поінформованих і притомних людей зрозуміло, що ні. Тому й не вщухають суспільні пристрасні довокля свідомо розробленої мовної провокації, яка має всі ознаки спецоперації проти України.

Цілком логічними за такого законодавчого абсурду і процедурного свавілля були рішення трьох західноукраїнських обласних рад не визнавати чинність згаданого псевдозакону на юрисдикціях, які належать до відання цих органів місцевого самоврядування. У Львівській обласній раді таке рішення ініціювала відомий мовознавець, без п'яти хвилин народний депутат України від ВО "Свобода" Ірина Фаріон: *"За мою пропозицію визнати закон Ківалова-Колесніченка на території Львівщини нечинним як такий, що суперечить ст. 10 Конституції й ухваленій з брутальним порушенням Регламенту, проголосували 64 депутати. Після цього відразу ж з'явився гіпотетичний протест заступника обласного прокурора. А гіпотетичний він тому, що голова облради на той момент ще не підписав рішення, які я внесла з голосу. Деякі процедурні порушення при ухваленні рішення ми виправимо через комісію облради, до якої я належу, й успішно подолаємо прокурорський протест на наступній сесії Львівської облради, як це зробили депутати Івано-Франківської облради"*.

Такого не зміг стерпіти той, хто "врют всем і вєгда", як назвали В.Колесніченка активісти "Відсічі" і кампанії "Помста за розкол країни". Він не знайшов іншого способу, як із Севастополя погрозувати "ініціаторам непокорі": *"...з 10 серпня закон діє по всій території України. І якщо хоч один обласний паночок спробує не виконати норму закону – а ми там все передбачили – посадові особи притягува-*

*тимуться до відповідальності: від адміністративної до карної"*.

А тим часом цей грізний "агроном-юрист" вже й сам розуміє, що його закон, як висловився професор В.Василенко, "юридично дефектний". Днями він звернувся до прем'єр-міністра М.Азарова з проханням не штрафувати (на підставі його ж (!) законодавчого творива) виробників товарів, які не встигли промаркувати свою продукцію регіональною мовою. А поза тим, усе прекрасно, маркізе Пахло, – *"імплементація норм закону відбувається загалом успішно..."*.

Варто нагадати **аргументи юридичної пікчемності** закону "Про засади державної мовної політики", які в різний час підготувала низка наукових установ, державних органів, громадських організацій.

1. У висновках Венеціанської комісії від 2 грудня 2011 р. відзначено, що в самому законопроекті "Про засади державної мовної політики", попри проголошені в ст. 5 цілі і принципи, закладені механізми домінування російської мови на шкоду українській мові як державній. У зв'язку з цим Венеціанська комісія закликала авторів законопроекту знайти "справедливий баланс між захистом прав меншин, з одного боку, і збереження державної мови як інструменту інтеграції суспільства, з іншого" (пп. 66, 68).

2. Законопроект був негативно оцінений у висновках усіх профільних установ НАН України – Інституту мовознавства (16.09.2011); Інституту української мови (22.09.2011); Інституту політичних та етнопольових досліджень (22.09.2011); Інституту держави й права (05.09.2011); Українського мовно-інформаційного фонду (09.09.2011); Академії наук Вищої школи (16.09.2011); Інституту філології Київського Національного університету ім. Тараса Шевченка (20.09.2011).

3. Законопроект зазнав критики у висновках органів державної влади України: Міністерства фінансів України (09.09.2011) та Міністерства юстиції України (27.09.2011), Комітетів Верховної Ради України – з питань культури і духовності (23.09.2011) та з питань бюджету (03.11.2011), а також Головного науко-

во-експертного управління Верховної Ради України (23.05.2012). На слуханнях, проведених Комітетом з питань культури і духовності (20.06.2012), законопроект було визнано таким, що не відповідає вимогам Конституції України і потребує докорінної концептуальної переробки.

4. Весь процес проходження законопроекту у Верховній Раді супроводжувався системними та грубими порушеннями ст. 84 Конституції України, яка вимагає особистого голосування кожним народним депутатом, та Закону України "Про Регламент Верховної Ради України". Апарат парламенту зареєстрував законопроект на порушення вимог ч. 3 і ч. 6 ст. 91 Закону України "Про Регламент Верховної Ради України", оскільки його автори не подали фінансово-економічного обґрунтування та порівняльної таблиці із зазначенням змін до чинних законів України, пропонування розділом 11 Перехідних положень законопроекту.

5. Під час вечірнього засідання Верховної Ради 3 липня ц.р. порушення регламенту заохочував своїми маніпулятивними "технологіями" перший заступник Голови Верховної Ради України Адам Мартинюк, який з голосу, без рішення погоджувальної ради і розгляду внесення народними депутатами численних поправок, поставив на голосування питання щодо позачергового включення до порядку денного законопроекту № 9073 "Про засади державної мовної політики". Воно провалилося ("за" було подано 219 голосів). Друге голосування стосувалося пропозиції головування ще раз повернутися до щойно "проваленого" питання щодо зміни у порядку денному (результат: "за" – 241). Після цього Адам Мартинюк не поставив на голосування питання про включення до порядку денного цього законопроекту, а одразу, навіть без зазначення редакції, в якій голосується законопроект, поставив на голосування питання про ухвалення законопроекту № 9073 в цілому ("за" – 248 голосів). Таким чином, було проголосовано питання, навіть не включене до порядку денного.

6. З погляду права і факту, обговорення, голосування й ухвалення мовного законопроекту в другому читанні не відбулося і не могло відбутися в принципі, оскільки головний комітет відповідно до положень глави 20 Закону України "Про Регламент Верховної Ради України" продовжував працювати над його підготовкою до другого читання у зв'язку з великою кількістю поправок (понад 2000). Саме тому законопроект

не був завізований головою профільного комітету, керівником секретаріату цього комітету, керівниками юридичного і редакційного апарату Верховної Ради, як того вимагає ч. 2 ст. 117, а також не був розданий народним депутатам *"не пізніше як за десять днів до дня розгляду цього законопроекту на пленарному засіданні Верховної Ради"* (ч.1 ст. 117 Регламенту). Через відсутність підготовленого до другого читання законопроекту неможливо було виконати вимоги ст. 119 Регламенту щодо постатейного обговорення і голосування поправок на основі порівняльних таблиць та узгодити остаточний текст закону.

7. Закон "Про засади державної мовної політики" суперечить статті 9 Конституції України, згідно з якою чинні міжнародні договори, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, є частиною національного законодавства України, та статті 19 Закону України про міжнародні договори, якою передбачено, що *"якщо міжнародним договором України, укладення якого відбулося у формі закону, встановлені інші правила, ніж передбачені законодавством України, то застосовуються правила міжнародного договору України"*. Натомість частина 2 статті 4 цього недозакону передбачає, що *"якщо чинним міжнародним договором України, згода на обов'язковість якого надана Верховною Радою України, встановлені інші правила, ніж ті, що передбачені в законодавстві України про мови, то застосовуються норми, які містять більш сприятливі положення щодо прав людини"*. Це безпрецедентне у світовій практиці формулювання, яке суперечить основам міжнародного права.

8. Перший заступник голови Верховної Ради України Адам Мартинюк в інтерв'ю газеті "Київський вісник" визнав, що Закон "Про засади державної мовної політики" було ухвалено з "певними порушеннями": *"Так, дійсно, певні порушення при цьому були. В тому сенсі, що цей документ не розглядався в другому читанні за підсумковою таблицею"*.

9. Державна судова адміністрація України подала до Кабінету Міністрів України проект змін до постанови КМУ № 268 "Про упорядкування структури та умов оплати праці працівників апарату органів виконавчої влади, органів прокуратури, судів та інших органів", який передбачає у структурі судів посади перекладача – в зв'язку з необхідністю реалізації основних положень закону. Для цього необхідне додаткове фінансування з Державного бюджету України в сумі близько 16 млн. гривень.



## ВІННИЦЬКА МОЗАЙКА

## НЕ КІЛЬКІСТЮ ДОРОГИХ БІГБОРДІВ

вимірюється сутність кандидата від КУНу

19 жовтня голова Вінницького обласного відділення Всеукраїнського благодійного Фонду "Соборність" В'ячеслав Березовський відвідав охайний будиночок на околиці Вінниці, де проживають малюки, які залишились без батьківської опіки та ласки, і подарував дітям необхідні речі.

Колектив установи в особі її керівника Надії Андріївської подякував В'ячеславу Березовському за подарунки для малюків, які для них завжди є дуже доречними.

Таке щире меценатство не можна розцінювати, як передвиборний піар кандидата у депутати від Конгресу Українських Націоналістів, адже він не вперше є гостем дитячого закладу. Так, 19 грудня 2011 року В'ячеслав Березовський вже відвідував малюків цієї установи разом із земляком Степаном Брацюном, який є Головою Всеукраїнського благодійного Фонду "Соборність". Тоді дітки також отримали подарунки від Святого Миколая.

Разом із тим, мабуть, доречно нагадати деяким кандидатам у депутати про те, що не все у житті вимірюється кількістю їхніх



портретів на придорожніх стовпах і десятками величезних бігбордів (вартість лише одного з них сягає близько трьох тисяч гривень)...

Дай їм, Боже, розуму та простого людського співчуття.

Прес-служба Вінницької ОО КУНу

## МОЛОДИЙ НАЦІОНАЛІСТ – ПРО ВИБОРИ

Нещодавно у Вінниці відбулася громадська рада на тему: "Чи можливі чесні вибори в Україні?", у якій від Конгресу Українських Націоналістів узяв участь молодий націоналіст 18-річний Євген Ільчук. Крім представника Конгресу, на дискусію запрошувались представники Партії регіонів, КПУ та "Удару". Очевидно, думка представників інших політичних партій журналістів газети "PIA" не зацікавила.

У своєму виступі Євген Ільчук зазначив, що ще на етапі виборчих перегонів перевага схиляється до того, у кого більше коштів і можливості заявити про себе. Але ж, ми повинні вибрати не грошові мішки і не олігархічні клани, а ефективних законодавців.

На думку молодого націоналіста, сума витрат на виборчу кампанію має бути суворо регламентованою. Тоді б кандидати,

замість возити "зірок", та наввипередки чіпляти свої "біг борди" – ішли б до людей. І виборці таким чином могли б скласти уявлення про своїх кандидатів. А щодо фальсифікації, то ми очікуємо усього того, що було вже на попередніх виборах. Це і підкуп виборців, і голосування за чужими паспортами. Наприклад, у селах один член родини голосує за всіх, і часто-густо за винагороду.

Прес-служба Вінницької ОО КУНу

## ЕМОЦІЙНЕ ДІЙСТВО МОЛОДИХ ВІННИЧАН

На свято Покрови 14 жовтня близько сотні молодих хлопців і дівчат під червоно-чорними прапорами, банером "Воля людині, воля народам" пройшли колоною центром Вінниці від пам'ятника М. Коцюбинському до пам'ятника Січовим стрільцям. Вони долучились до півсотні учасників мітингу на відзнаку 70-ї річниці Української Повстанської Армії, для яких таке молодіжне "підкріплення" стало приємною несподіванкою.

Після привітальних слів кандидата у народні депутати України В'ячеслава Березовського та звернення до молоді ветерана УПА Михайла Федорончука всі учасники відзначення славного ювілею, разом зі співчим гуртом Конгресу Українських Націоналістів, виконали Гімн України.

Неабияким сюрпризом від молоді для всіх учасників урочистого зібрання стало дійство витирання взуття трофейними прапорами сил, які молоді патріоти не визнають українськими: КПУ, ВО "Батьківщина" та Партії регіонів. Синьо-біло-червоні дрантини, кольори яких нагадували палітру російського триколову, вкрились шаром українського чорнозему, яким їх щедро натоптали кросівки молодих українців. Услід за молодими патріотами не встояли і старші: символи чужоземного імперіалізму були стоптані черевиками та милицями пенсіонерів – ветеранів українського руху Опору. Далі ганчір'я публічно спалили.

Прес-служба Вінницької ОО КУНу





# ДВА ДОКУМЕНТИ:

## паралелі 40-х і 90-х років ХХ століття

Марія ПЕРЕДЕРКО

Декларація про державний суверенітет України, прийнята Верховною Радою Української РСР 16 липня 1990 року, виникла не на голому ґрунті. Вона мала свою історичну тяглість і переємну спадковість протягом багатьох віків то вільної (Київська Русь, Козацька держава), то підневільної (Російська імперія – Радянський Союз) української нації, яка у різний час різним формулюванням висувала Ідею Української Незалежності як основу Української Національної Ідеї. Набираючи різноманітних форм вираження, вона, у глибинній суті своїй, була єдина і мала одну мету – Українську Соборну Незалежну Державу. Таку мету ставила перед собою Конституція Пилипа Орлика, Четвертий Універсал Української Народної Республіки, Програма Організації Українських Націоналістів під проводом Степана Бандери та Декларація про державний суверенітет України. Усе це – ланки одного ланцюга.

Останні два документи (Програма ОУН-р (революційна) під проводом Степана Бандери та Декларація про державний суверенітет України) – найбільшчі за Часом, Духом, Ідеєю. Вони – Український Голос ХХ століття! Відомо, що найважливішою засадою боротьби за незалежність є воля народу, і саме ці обидва документи на цьому наголошують.

Згадаймо, що в пункті першому "Акта відновлення Української держави", проголошеного у Львові 30 червня 1941 року, записано: "**Волю Українського Народу** Організація Українських Націоналістів під проводом Степана Бандери **проголошує відновлення Української Держави**, за яку поклали свої голови цілі покоління найкращих синів України".

Тотожне знаходимо і в Преамбулі "Декларації про державний суверенітет України":

"Верховна Рада Української РСР, **виражаючи волю народу України, проголошує державний суверенітет України**".

Щоб осмислити цю надзвичайно важливу фразу в обох документах великої історичної ваги, сьогодні потрібно звернутися до правдивої історії України.

Вище згадувалося, що кожен національний рух за державну незалежність виражає волю народу і у своїх діях спирається на народ. В Україні про це свідчать визвольні змагання:

Козацької держави, Української Народної Республіки, Організації Українських Націоналістів під проводом С. Бандери з його військовим формуванням – Українською Повстанською Армією під керівництвом головнокомандувача Р. Шухевича, Народного Руху України, що виникли на ґрунті прагнень українського народу отримати волю. **Чотири вище-названі визвольні народні рухи як історичні віхи і стали основою для преамбули "Декларації про державний суверенітет України" як новітнього вираження волі народу кінця ХХ століття.**

Ця надзвичайно важка боротьба за незалежність України зазнавала і перемог, і поразок. Але оскільки кожна з них мінjala свідомість народу і піднімала її на вищу (патріотичну) сходинку, продовжувала, хоч уже стихнула, але ходу визвольну, то навіть те, що ми називаємо поразкою, таким не було. Згадаймо хоча б запеклу боротьбу УНР і ОУН-р, потоплену в крові окупантами. Неперервність цієї боротьби виявилася у тому, що коли "замовкла" УНР, "подав свій голос"



ОУН-р: "Концепція **власної боротьби**, – писав С. Бандера, – **власних змагань, власними силами**, це єдина реальна визвольна концепція. Тільки вона може бути змістом української самостійницької політики і провідною настановою всієї політичної дії. Ні на що не здаються навіть найкращі нагоди і готовність допомогти, якщо сама нація не виборює й не кує своєї долі власною боротьбою". Відомо, що складність боротьби ОУН-УПА була в тому, що вони боролися водночас проти трьох окупантів: польських, російських та німецьких. І тільки завдяки масовій підтримці народу, український повстанський рух ОУН-УПА міг чинити опір російській окупації аж до 1952 року. За інших умов це було б неможливо.

Перерва відкритої боротьби українського народу з російською окупацією (40-ві та 90-ті рр.) не означає її згорання, а лише перехід в іншу форму – шістдесятництво. І, нарешті, – доленосні дев'яності, що завершили народно-визвольну потугу й увінчали її "Декларацією про державний суверенітет України". Подальші кроки ("Акт проголошення незалежності України", Всенародний референдум 1 грудня 1991 року та Конституція України) довершили українську справу. Історична місія української нації у здобутті державної незалежності була виконана. Народний Рух України став останньою ланкою в ланцюгу історичних визвольних рухів, ствердивши, що всі повстанські рухи за незалежність України були народними і виражали волю народу.

Цікаво звернути увагу на ще один аспект "Декларації про державний суверенітет України". У преамбулі читаємо про прагнення "**створити демократичне суспільство**". Паралель знаходимо і в "Програмі Третього Надзвичайного Великого Збору ОУН-р", прийнятого в серпні 1943 р. в час боротьби проти німецької окупації: "**ОУН-р бореться за демократичний устрій та справедли-вий соціальний лад у майбутній Українській Самостійній Соборній Державі**".

Декларація також порушує дуже важливе питання про "**забезпечення прав і свобод людини**". З цього приводу С.Бандера свого часу писав: "Наші прапорні гасла є незмінні: **свобода на-роду, свобода людини**". Мабуть, тільки зараз, майже через сім десятиків років можна належним чином оцінити уся ак-

туальність, прогресивність та людяність як програми ОУН-р, так і великої кількості статей та виступів С. Бандери. Наприклад, у Програмній постанові ОУН-р (пп. 11, 12, 13) особливу увагу приділено різним формам вияву свобод, якими на сьогодні керуються усі справді демократичні суспільства:

– "за **свободу друку, слова, думки, переконань, віри й світогляду**. Проти офіційного накидання суспільності світоглядних доктрин і догм;

– за **свободу політичних і громадських організацій**;

– за **повне право національних меншин** плекати свою власну за формою та змістом національну культуру;

– за **рівність усіх громадян України незалежно від їхньої національності** в державних і громадських правах та обов'язках, за рівне право на працю, заробіток і відпочинок" тощо.

Саме такі історичні документи, як Програма ОУН-р, дають українській нації повне право використовувати власний демократич-

ний досвід, а не запозичувати в інших народів, адже ми були переважно (згадаймо хоча б написання Пилипом Орликом першої у світі Конституції!) попереду за початкування гуманних і демократичних засад мирного співжиття людства на Землі.

У цьому ж руслі згадувана вже Програма ОУН-р розглядає й питання рівності та поваги до кожної нації ("ОУН бореться за Українську Самостійну Соборну Державу й за те, щоб **кожна нація жила вільним життям у своїй власній самостійній державі**. Знищення національного поневолення та експлуатації нації нацією, системи вільних народів у власних самостійних державах – це єдиний лад, який дасть справедливе розв'язання національного і соціального питання у цілому світі"), яке Декларація, пунктом "**шануючи національні права всіх народів**", майже через пів століття змістовно повторює його.

Не можна оминути також питання умов розвитку, такі важливі для кожного народу. Декларація, приміром, пише, що держава має дбати про "**повноцінний політичний, економічний, соціальний і духовний розвиток народу України**" аналогічно до Програми ОУН-р, в якій зазначається, що "в Українській Державі влада вважатиме за **найвищий обов'язок інтереси народу**, спрямує усі економічні ресурси та всю людську енергію на побудову демократичного державного порядку, справедливого соціального ладу, на економічне будівництво країни та культурне піднесення народу".

Можна продовжувати і продовжувати цей порівняльний аналіз двох визначних історичних документів – документів справді епохальної ваги! Адже відрядно констатувати, що українська нація має настільки сильний потенціал, що навіть за найгірших, репресивних умов вона зберегла свої найкращі демократичні національні традиції, які об'єднали тих, хто боровся й загинув, з тими, хто із священним трепетом і радісним щемом у серці тиснув на кнопку "за" "Декларацію про державний суверенітет України" у Верховній Раді ще РСР, яка згодом стала Верховною Радою України першого скликання.

Незабутніми й досі залишилися слова: "Верховна Рада Української РСР **проголошує державний суверенітет України** як верховенство, самостійність, по-

вноту і неподільність влади в межах її території та незалежність і рівноправність у зовнішніх зносинах".

За ці святі слова поклали свої героїські голови великі сини й дочки України. Вони загинули, щоб ми жили у вільній незалежній державі. Тож вшануємо їхню пам'ять, вплетімо й свою частку праці у вінок розбудови України. Пам'ятаймо, що наша "Декларація про державний суверенітет України" виросла з героїзму тих, хто йшов перед нами. Не було б УНР, ОУН-УПА – не було б нашої незалежності. Ми реалізували мрію мільйонів українців багатьох поколінь!

Менталітет нації, яскраво відображений у двох останніх документах 40-х і 90-х рр., є свідченням того, що русифікаторський гніт, яким був заповнений часо-вий простір між цими документами, не зміг зламати дух нації та її волю до свободи. Етнічні особливості – закорінені в глибинах народної пам'яті, їх можна на певний час пригнітити, але неможливо викоринити. Нація, ця Велична Божественна Монада, створюється в тих надземних і високих сферах, куди земний людині чи ворожій силі не добратися. **Зло дуже сильне, але Бог – сильніший.** Вище невіддільне нижчому: Дух, який віками літав над українською нацією, промовляв до кращих її представників одними й тими ж словами – Українською Національною Ідеєю. Цим і пояснюється ідентичність названих двох документів (Програми ОУН-р і Декларації), вчитуючись у які, з'ясуєш для себе невимирючість українського Духу.

Занурюючись у паралелі цих двох документів, їхні тексти, не відчуваєш часової розірваності. Її не існує. Тому й не дивує, що написане в 30-40-х рр. видається таким, ніби писалось сьогодні! Перед нами одні й ті ж думки, фрази, формулювання... Вони живі й сучасні, суголосні внутрішньому наповненню нації **колись-тепер-і-завжди**, яка почасти свідомо, почасти підсвідомо, але твердо стоїть на Ідеї Державної Незалежності.

Порівняльний аналіз двох історичних зрізів збройної боротьби українського народу в лавах ОУН-УПА першої пол. ХХ ст. і мирної боротьби Народного Руху України останнього десятиліття ХХ ст. засвідчує

– що ці національні рухи виплавились в одному котлі національної боротьби за державну незалежність, витворивши єдину Ідею Української Нації;

– що в часовому проміжку між їхньою діяльністю нічого не вмирало і не зникало навіть у підневільних умовах;

– що національна свідомість жила, і це було не що інше як Національний Шлях України від одного документа (Програми ОУН-р 40-х рр.) до іншого (Декларації 90-х рр.), – шлях, який українська нація пройшла, незважаючи на тотальне винищення її народу.

Тому для нас сьогодні є знаменним проголошене у квітні 1941 року Постановою Другого Великого Збору ОУН-р, що "організація Українських Націоналістів бореться за **Суверенну Соборну Українську Державу, за владу українського народу на українській землі**". Адже і проголошена Верховною Радою УРСР у липні 1990 року "Декларація про державний суверенітет України" також основним своїм пунктом висунула, що Україна – "**суверенна національна держава**", яка "**розвивається в існуючих кордонах**".

"Декларація про державний суверенітет України" була першим державним документом, що вводив у дію Ідею та основні засади першої у світі демократичної Конституції Пилипа Орлика, Четвертого Універсалу УНР та Програми ОУН-р. Під проводом Степана Бандери. Ці чотири документи являють собою ідентичний ментальний відбиток свідомості української нації, у них вкладені віковічні прагнення українців до незалежного самоврядування у своїй українській хаті. Це були перегуки віків.

15 квітня 2010 року

\*Наведена цитата і всі подальші цитати витягів з документів ОУН-р узяті з книги: Перепічка Є. Феномен Степана Бандери. – Л.: СПОЛОМ, 2006. – 736 с.





## НАША МОВА КАЛИНОВА...

## ЯК МИ ГОВОРИМО І ПИШЕМО

Марія Волощак – багаторічний літературний редактор, автор практичних посібників "Неправильно – правильно. Довідник з українського слововживання", "Збірник мовностилістичних порад лінгвістів, літературознавців, публіцистів", "Складні випадки правопису та відмінювання прізвищ і географічних назв". Цими книжками послуговуються учителі, студенти, журналісти, видавці, судді, державні службовці, політологи, працівники культури, духовної сфери.

Сьогодні розпочинаємо публікацію фрагментів з видання "Неправильно – правильно. Довідник з українського слововживання", який рекомендований Міністерством освіти і науки України.

## Неправильно

Конференція відбудеться в три години...  
Справи запущені...  
Нанесені збитки...  
Ставити у вину...  
Влучний вираз...  
На долонях рук...  
Дана тема зацікавила усіх...  
Благотворне джерело...  
Вірний спосіб...  
Вважати необхідним...  
Вести себе ввічливо...  
Павші в бою вояки...  
Об'єкт зацікавлення одних і других...  
Більша половина учнів...  
Вверх тормашками...  
В крайній мірі...  
Друквати текст врозрядку...  
Присвятив для неї...  
Всупереч з чинним законодавством...

## Правильно

Конференція розпочнеться о третій годині...  
Справи занедбані...  
Завдані збитки...  
Ставити у провину...  
Влучний вислів...  
На долонях...  
Ця тема зацікавила всіх...  
Цілюще джерело...  
Надійний спосіб...  
Вважати за потрібне...  
Поводитися ввічливо...  
Полеглі (загиблі) в бою вояки...  
Об'єкт зацікавлення тих і тих...  
Більша частина учнів...  
Шкереберть...  
Принаймні...  
Друквати текст урозбивку...  
Присвятив їй...  
Усупереч чинному законодавству...

Підготувала Марія ВОЛОЩАК

Вищеназвані практичні посібники можна замовити тел. 044-353-19-77, моб. 050-385-91-86, e-mail: voloschak@yandex.ru



## ПОДІЯ

## Святкування 70-ї річниці УПА в Криму

14 жовтня у Сімферополі представники об'єднання патріотичних сил "Наша Україна" в Криму відзначили 70-ту річницю створення Української Повстанської Армії.

У Кафедральному соборі святих Володимира й Ольги Української православної церкви Київського Патріархату було відслужено молебень за загиблими героями УПА. Після завершення служби кримські патріоти разом з ветеранами УПА пройшли урочистою ходою до пам'ятника Тарасові Шевченку.



Заступник керівника кримського виборчого штабу "Наша Україна", голова Кримської організації Конгресу Українських Націоналістів Василь Овчарук закликав кримчан не забувати тих, хто віддав своє життя за незалежність України. Заступник керівника кримського виборчого штабу, голова Кримської організації "Наша Україна" Владислав Хмеловський привітав учасників урочистого заходу з Покровою та Днем козацтва.

Керівник кримського виборчого штабу "Наша Україна", голова Кримської організації Української народної партії Олег Фомушкін зазначив, що учасники визвольних змагань за здобуття Україною незалежності є справжніми національними героями, на їхньому яскравому прикладі боротьби за українську незалежність нині має виховуватися українська молодь.

Прес-служба Кримської організації КУНу

## Настільний теніс

13 жовтня цього року в райцентрі Вишгород, що на Київщині, відбулася особиста першість з настільного тенісу, присвячена 70-річчю створення Української Повстанської Армії. У змаганнях взяли участь юнаки 1998 року народження з Вишгорода, Вишгородського району та з Києва. Усього 18 учасників. Турнір проводився за фінансової підтримки депутатів Вишгородської райради, члена

УНП, заступника керівника Вишгородського виборчого штабу "Нашої України" Валентина Титаренка.

За підсумками змагань перше місце посів Юрій Романовський з Вишгорода, срібну нагороду здобув Дмитро Бадеха з Києва, бронза – в Андрія Обішенка, також із Києва.

Усі призери нагороджені дипломами та цінними подарунками.

Головний суддя змагань Валерій СИДОРЧУК, голова Вишгородської МО КУНу



## ДУМКА ВИБОРЦЯ

## БИТВА ЗА УКРАЇНУ

Сьогодні мені здається, що Україна стоїть над прірвою. Нам, українцям, залишається перейти останній рубікон, щоб завтра шезнути в небутті. Це песимістичні слова. Але я так пишу, бо інакше не можу. До цього мене змусила сьогоднішня дійсність.

Я так пишу, бо хочу, щоб читач, який не живе на сході чи на півдні України, зрозумів мене. Тут навколо уже все російське. Враження таке, що ми знову у Російській імперії, де до тебе, українця, ставляться, як до людини другого сорту. Так свого часу говорила про нас, українців, і Юлія Володимирівна, називаючи нас ще й біомасою. Може, так вона називала нас за те, що ми голосуємо за команду Януковича. Може, то був її крик душі. Не знаю. Судити про ті слова її не стану. Але й мені нині так само хочеться крикнути: коли ж ми порозумнішаємо? Де наша національна гордість, чи хоча б людська гідність? Скільки ми голосуватимемо і вибиратимемо на свою голову керманичів, які не думають і навіть у майбутніх планах не мають ідей, щоб поліпшити життя українцю в Україні?! А тільки ослабити. Тільки знищити усе те, що українським зветься. Хіба ми цього не відчуваємо на собі щодня? Не відчуваємо тієї неприязні до нас, українців? Якщо не сказати – вже й не прихованої ненависті. Складається враження, що нинішній владі ми просто заважаємо творити свої чорні антиукраїнські справи. У нас забрано мову, у нас забирають рідну церкву. У нас забирають пресу, кіно, телебачення, обмежують до 25% (чи скільки там відсотків) українську пісню (Олена Бондаренко – Партія регіонів). Днями ще один перекинчик Віталій Журавський подав закон про наклеп. Цей законопроект сьогодні нібито відкликали, але чи надовго? Якщо після 28 жовтня при владі залишаться ті ж самі керманічі, то де гарантія, що на порядок денний Верховної Ради знову не винесуть цей наклепницький закон, щоб ним прикрити свою всюдозволеність, свій бандитизм і грабунок. Щоб завтра замовкла і четверта влада – журналістика – яка є вічною опозицією до будь-якої влади. Щоб замовкла, як вона мовчала у роки Лаврентія Берія чи Єжова. Нас знову візьмуть в "ежові" рукавиці. Спочатку журналістів, а тоді й решту. Щоб і не пискнули.

Змалювавши страшну, але таку реальну картину нашого буття, тим самим хочу сказати, що я вже нині не у своїй Україні. Я проаналізував усі партії, які йдуть на чергові вибори. Дійшов висновку, що єдина партія, за яку нині треба голосувати, щоб повернути Україну у 2004-2009 роки, це "Наша Україна". Це Україна Віктора Ющенка. Отже, наша Україна. Україна усіх свідомих українців.

Я знаю скільки буде після цих рядків протестів і емоційних вигуків у мого читача – виборця. Я знаю, що більшість з них – це зомбована інформаційною війною публіка. Ця більшість називатиме мою пропозицію безперспективністю, відтягуванням від кого тих голосів. Від Королевської, яка навіть не розмовляє українською мовою? Від Турчинова чи Фельдмана з опозиції? Чи від диригента Чететова і "спеціаліста" з української музики чи українського кіно Олени Бондаренко? Може, ми відтягуємо

голоси від перевертнів і перекинчиків таких, як юрист Ківалов і агроном Колісниченко? Ми, українці, збираємося голосувати за тих, які ненавидять нас? Може, за синів Азарова і Януковича, які не поважають рідного батька. А батько – гарант, у свою чергу, не поважає нас, українців. Його сім'я не дотримується найголовнішого Закону держави – Конституції, і постійно розмовляє в побуті (та не тільки в побуті) виключно регіональною мовою. А останні виступи В.Януковича в Харкові (колишній столиці України – хіба не ганьба?!), в Одесі, в Миколаєві, у нас, в Дніпропетровську? То чий же це Президент? Української держави чи якоїсь регіональної групи? Чи він тільки теоретично президент України, а насправді з Україною і українською мовою, як і з українською церквою, українською історією немає нічого спільного. Чи я щось перебільшую? Це що – російськомовні окупанти у нас правлять чи тимчасові гості, що обманом прийшли до влади у нашій державі? І ми знову за них голосуватимемо?! Ми знову підемо в рабство, забувши, що таке права людини. Що таке рідна мова, історія, церква, школа? В якій країні ми живемо? Хтось мені може дати відповідь? Хіба це не держава – сурогат?

Якщо ми проаналізуємо, якщо ми ще раз і ще раз вслухаємося у виступи Віктора Андрійовича на телебаченні (навіть у Шустера), то бачимо перед собою інтелектуала, патріота, який ніколи не зрадить і ніколи не перебіжить у ворожий табір. Ми мусимо зрозуміти і дати самі собі слово – будемо голосувати за партію Віктора Ющенка, за українськість, щоб повернути втрачену гідність, ідентичність і свободу. Ми мусимо голосувати за його і наше національно свідоме оточення, яке ніколи не зрадить Україну. А звідси і нас. Ми просто не хочемо самі собі признатися, бо погребінські, бузини, колісниченки так, мовляв, не думають. А перед нами один із найосвіченіших українських президентів, якого знищила пропаганда сусідньої держави і свої перевертні добивали у пресі. Та ще залишки колоніальної адміністрації, яка висунулася на поверхню з приходом команди Віктора Януковича. Ожила і задіяла. Така постколоніальна адміністрація завжди залишалася і жила у кожній постколоніальній державі. А діяла, як нині, за сприятливих політичних умов. Саме вона сьогодні і намагається за будь-яку ціну знищити нашу незалежність, нашу державність і прислужитися знову колишній імперії та влитися в її лоно.

Невже ми знову хочемо ГУЛАГів? Канальних робіт? Невже з нашої пам'яті вивітрилась Колима? Невже ми не розуміємо, що народ, який не хоче волі, заслуговує тільки на вериги. На рабство, на резервації. Такий народ втрачає національну гордість і людську гідність. Такий народ (якщо це народ) заслуговує тільки на таких правителів, яких вже обирав і, здається, й цього разу хоче обрати, якщо до 28 жовтня не одумається. Не обміркує все добре і не піде до виборчих урн, де має відбутися (дай Боже, щоб не остання!) битва за Україну.

Дмитро САБАШЕНКО,  
інвалід II групи,  
м.Павлоград,  
Дніпропетровська область

Видавець Конгрес Українських Націоналістів  
Засновник та шеф-редактор Степан Брацюнь

Редакційна колегія Іван Белебега, Іван Головацький, Ярослав Радевич-Винницький.

Адреса редакції: 01001, вул. Хрещатик, 21, пом. 111, м.Київ; тел./факс (044) 279-78-08 e-mail: nacija@ukr.net

Адреса видавця: 01004, вул. Антоновича, 36, м. Київ, тел./факс 235-37-61

Реєстраційне свідоцтво: Серія КВ № 7970, видане Державним комітетом інформаційної політики, телебачення та радіомовлення України 08.10.2003 р.

Передплатний індекс: 09715 Банківські реквізити: СПД Брацюнь Степан, р/р №26008013932801 у філії "Центральне регіональне управління ВАТ "Банк "Фінанси і кредит", ТОВ м. Київ, МФО 300937, ЄДРПОУ 2305606776

Газету набрано і зверстано у комп'ютерно-видавничому центрі Конгресу Українських Націоналістів.

Газету видруковано у ТОВ "Поліграфічна компанія "Інтерекспресдрук" Замовлення № Наклад 14 000 прим. Ціна договірна

Реклама приймається тільки від національного товаровиробника. За достовірність реклами редакція відповідальності не несе. Відповідальність за достовірність фактів несе автор. Редакція не завжди поділяє точку зору автора. Редакція залишає за собою право редагувати і скорочувати матеріали. Рукописи не рецензуються і не повертаються. Листування лише на сторінках газети.